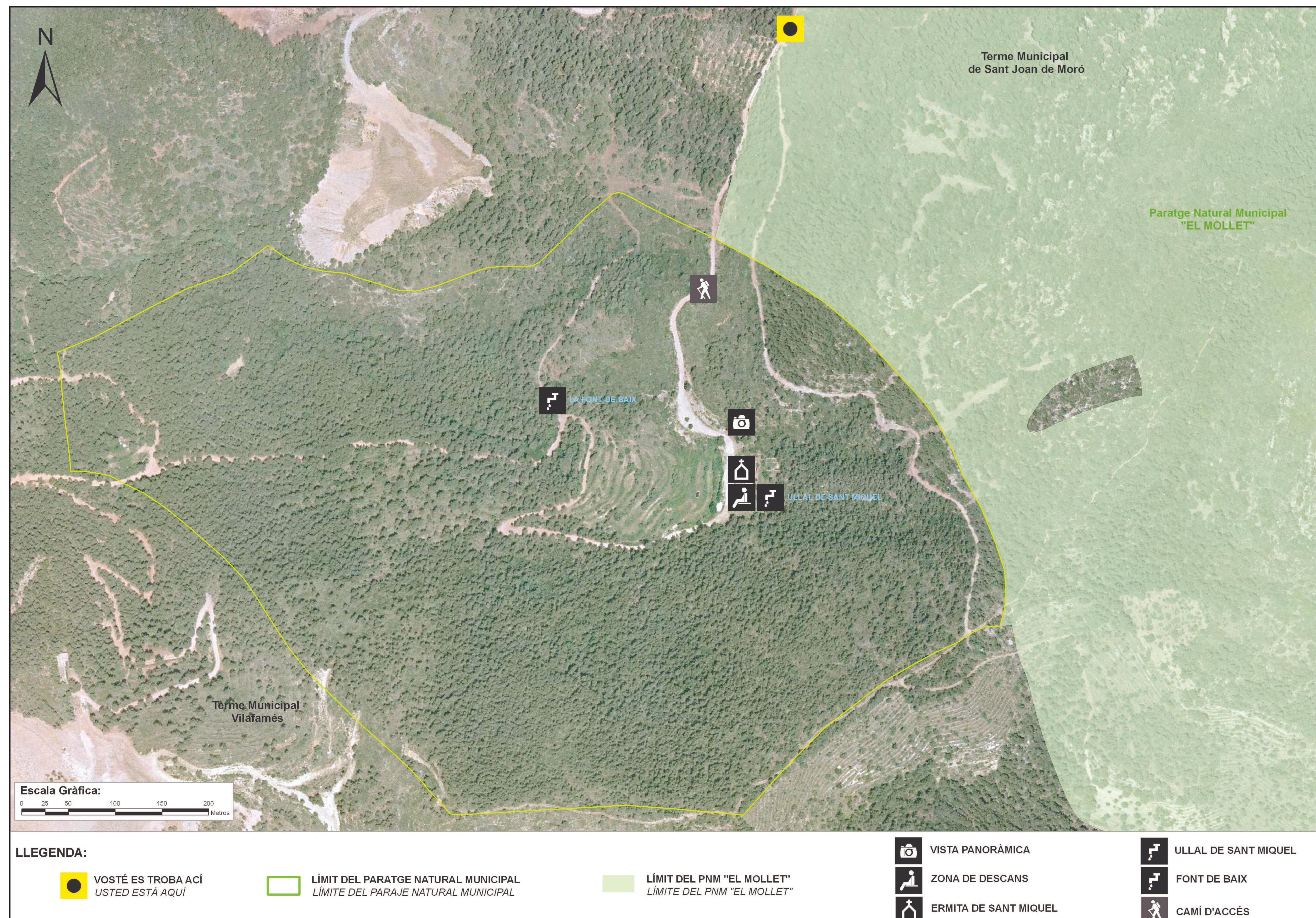

AJUNTAMENT DE VILAFAMÉS

PARATGE NATURAL MUNICIPAL "SANT MIQUEL"

DENOMINACIÓ: Paratge Natural Municipal "Sant Miquel".

SUPERFÍCIE: 43,5 ha.

TERME MUNICIPAL: Vilafamés

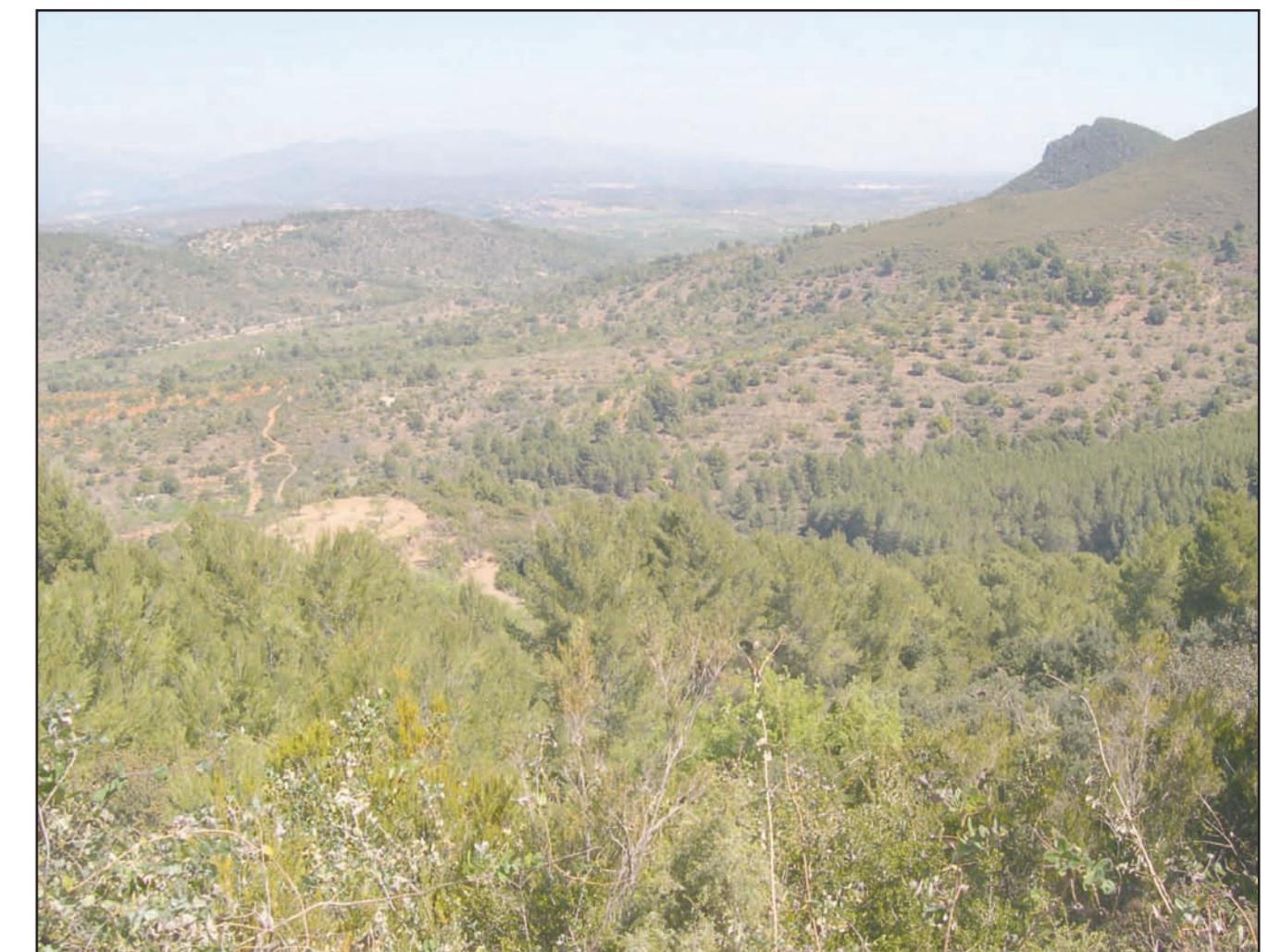
DATA DE DECLARACIÓ: Acord del Consell de la Generalitat del 5 d'octubre del 2007.

VALORS PRINCIPALS: Paisatge: Massa boscosa termomediterrània ben desenvolupada.

Vegetació: Predomini de pineda densa de pi blanc amb sotobosc compost per un matoll termòfil molt divers.

Fauna: Destaquen les rapinyaires forestals.

Interès Cultural: Romeria des de Vilafamés fins a l'ermita de Sant Miquel.

Ecosistema termomediterrani

Vista característica del Paratge

Aguiló comú

Gavàs

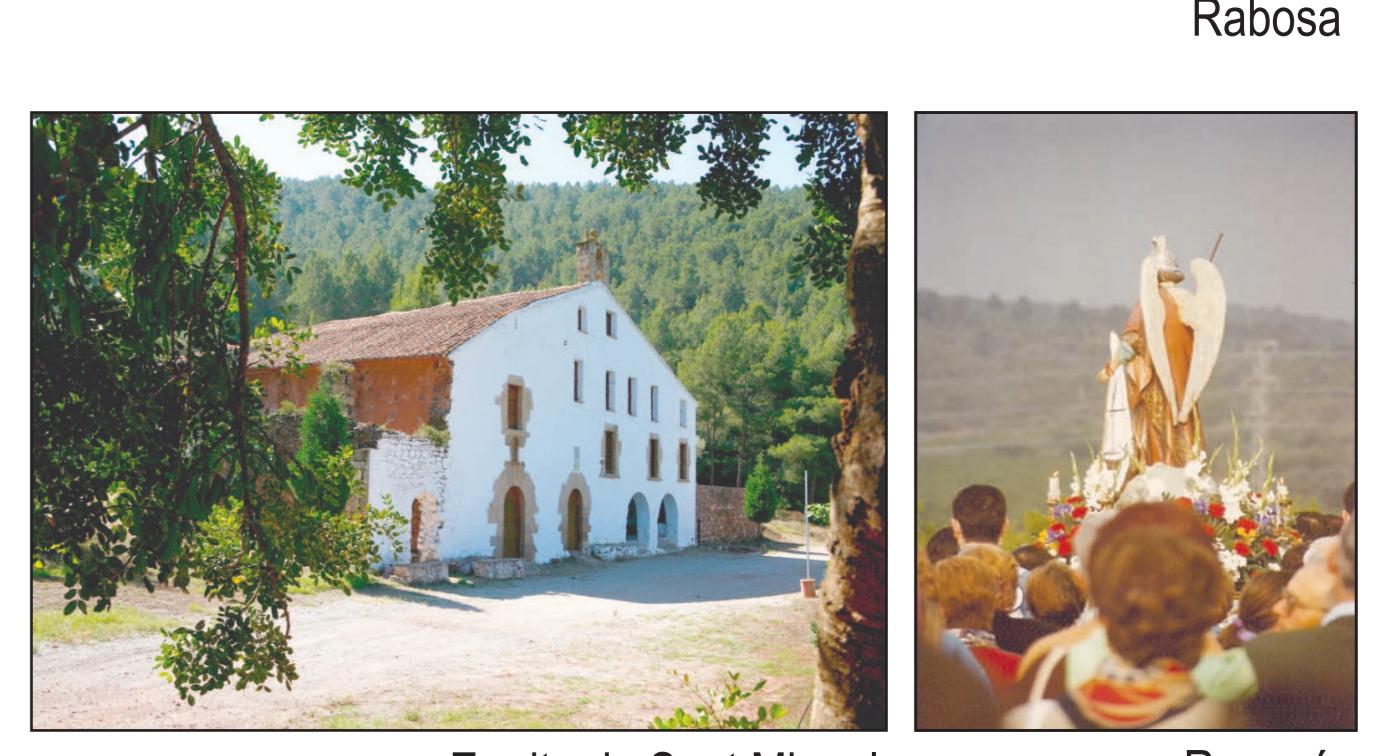
Pit-roig

Fardatxo

Rabosa

Fotografia: David Cayuela

Ermita de Sant Miquel

Romeria

AJUNTAMENT DE VILAFAMÉS
Pl. Ajuntament, 1.
12192, Vilafamés (CASTELLÓ)
Tel. 964329001.

ÀREA DE CONSERVACIÓ
D'ESPACIS NATURALS
Conselleria de Medi Ambient,
Aigua, Urbanisme i Habitatge
Tel.: 961973578 Fax: 961973868
C/ FRANCISCO CUBELLS, 7
46011 VALENCIA

El Paratge Natural Municipal "Sant Miquel" es localitza al sud del terme municipal de Vilafamés, a la comarca de la Plana Alta.

El paisatge present al paratge està caracteritzat per l'existència d'una massa boscosa termomediterrània ben desenvolupada que descansa sobre un terreny format per materials geològics relativament singulars en la Comunitat Valenciana, i situada en un entorn degradat i antropitzat, la qual cosa li confereix gran qualitat paisatgística a nivell local.

Des del punt de vista geològic, la muntanya del Mollet es situa en l'àmbit de la serra de Borriol o de Moró i pertany al Sistema Costaner Català, conjunt d'alineacions muntanyoses paral·leles al litoral, separades per valls molt àmplies, de fons aplanat i farratges de materials recents. En l'àmbit del paratge dominen els afloraments de materials del triàsic, principalment dolomies i calçàries margoses.

La zona presenta un elevat valor ecològic, tant a nivell florístic com faunístic. En relació amb la vegetació, es destaca el predomini de pineda densa naturalitzada de pi blanc (*Pinus halepensis*), el sotobosc del qual està compost per un matoll termòfil molt divers que es troba en un estat de conservació óptim. Destaca la presència d'endemismes valencians com *Minuartia valentina*, *Biscutella carolinopuana* i *Centaurea sagittiflora*. També convé destacar la freqüent presència d'endemismes iberoorientans com *Cytisus villosus*, *Helianthemum originifolium* ssp *molle*, *Linaria repens* ssp *blanca*, *Antirrhinum barrelierrei* ssp *litigiosum*, *Teucrium angustissimum* i *Thymus vulgaris* ssp *aestivus*, aixina com la presència de *Anagallis tenella* y *Cheilanthes tinaei*, espècies rares a la Comunitat Valenciana.

Pel que fa a la fauna, en el paratge i el seu entorn s'han identificat gran quantitat d'espècies, de les quals es considera rellevant la presència, com a nidificants, del pit-roig (*Erithacus rubecula*) i del pigó garcer gran (*Picoides major*). També destaca la comunitat de rapaces forestals, nidificant quasi totes les espècies característiques d'aquests ecosistemes: l'aguiló comú (*Buteo buteo*), el gavàs (*Strix aluco*), el xot (*Otus scops*) o duc petit (*Asio otus*). Per últim, cal resenyar la presència de l'àquila de panxa blanca (*Hieraaetus fasciatus*), que en el Catàleg Valenciano de Fauna Amenazada està inclosa en la categoria de vulnerable. Carnívors com la ràbula (*Vulpes vulpes*) o la gardunya (*Martes foina*) prenen sobre la fauna existente en el sotobosc, com ratolins o reptils com el fardatxo (*Lacerta lepida*).

A la vessant de la muntanya Mollet, es troba l'ermita darrera d'advocació del patró local Sant Miquel Arcàngel. La construcció de l'ermita va poder ser gràcies a la fundació piadosa de Pere Albella. Es tracta d'una construcció senzilla datada al 1640 d'amplia façana amb finestres i espaiós porxe amb arcades. En front de l'edificació hi ha una gran plaça i a curta distància un ullal.

Catal-logada com a Ben de Rellevància Local, el quart diumenge de Quaresma té lloc la romeria que, regularment des de el segle XVII, es desplaça en processó des de Vilafamés fins a l'ermitori. Després de passar el dia a l'ermita, a boqueta nit té lloc la tornà, o tornada de la romeria, destacant la processó dels borratxos a on ix a rebre als romeus, la cofradía del Crist de la Sang.

El Paratge Natural Municipal "Sant Miquel" se localiza al sur del término municipal de Vilafamés, en la comarca de La Plana Alta.

El paisaje presente en el paraje viene caracterizado por la existencia de una masa boscosa termomediterránea bien desarrollada que se apoya sobre un terreno formado por materiales geológicos relativamente singulares en la Comunidad Valenciana, y situada en un entorno degradado y antropizado, lo que le confiere gran calidad paisajística a nivel local.

Desde el punto de vista geológico, el monte del Mollet se sitúa en el ámbito de la Sierra de Borriol o de Moró, pertenece al Sistema Costero Catalán, conjunto de alineaciones montañosas paralelas al litoral, separadas por valles muy amplios, de fondo aplanado y rellenos de materiales recientes. En el ámbito del paraje dominan los afloramientos de materiales del Triásico, principalmente dolomías y calizas margosas.

La zona presenta un elevado valor ecológico, tanto a nivel florístico como faunístico. En relación con la vegetación, se destaca el predominio de pinar denso naturalizado de pino carrasco (*Pinus halepensis*), cuyo sotobosque está compuesto por un matorral termófilo muy diverso que se encuentra en un estado de conservación óptimo. Destaca la presencia de endemismos valencianos como *Minuartia valentina*, *Biscutella carolinopuana* y *Centaurea sagittiflora*. También hay que destacar la frecuente presencia de endemismos iberoorientales como *Cytisus villosus*, *Helianthemum originifolium* ssp *molle*, *Linaria repens* ssp *blanca*, *Antirrhinum barrelierrei* ssp *litigiosum*, *Teucrium angustissimum* y *Thymus vulgaris* ssp *aestivus*, así como la presencia de *Anagallis tenella* y *Cheilanthes tinaei*, especies raras en la Comunidad Valenciana.

Por lo que respecta a la fauna, en el paraje y su entorno se han identificado gran cantidad de especies, de las cuales se considera relevante la presencia, como nidificantes, del petirrojo (*Erithacus rubecula*) y del pico picapinos (*Picoides major*). También destaca la comunidad de rapaces forestales por su buena composición, nidificando casi todas las especies típicas de estos medios: ratonero común (*Buteo buteo*), cárabo (*Strix aluco*), autillo (*Otus scops*), búho Chico (*Asio otus*). Por último, se resalta la presencia del águila azor perdizera (*Hieraaetus fasciatus*), que en el Catálogo Valenciano de Fauna Amenazada está incluida en la categoría de vulnerable. Carnívoros como el zorro (*Vulpes vulpes*) o la garduña (*Martes foina*) predan sobre la fauna existente en el sotobosque, como ratones o reptiles como el lagarto ocelado o "fardatxo" (*Lacerta lepida*).

En la ladera del monte Mollet se encuentra ubicada la ermita bajo la advocación del patrono local San Miguel Arcángel. La construcción de la Ermita se debe a la fundación piadosa de Pere Albella. Se trata de una construcción sencilla datada en 1640 de amplia fachada con ventanas y un espacio porche con arcos. Frente a la edificación existe una gran plaza y a escasa distancia un manantial.

Catalogada como un Bien de Relevancia Local, el cuarto domingo de Cuaresma tiene lugar la romería que, regularmente desde el siglo XVII, se desplaza en procesión desde Vilafamés hasta el ermitorio. Tras pasar el día en la ermita, al atardecer tiene lugar la tornà, o vuelta de la romería, destacando la procesión que tiene lugar por la noche, conocida como la *processó dels borratxos* donde sale a recibir a los romeros la cofradía del Cristo de la Sangre.